

Fællesskab og solidaritet under krydsild

1. maj 2013

Det danske velfærdssamfund bygger på **fællesskab** og **solidaritet**.

Det var danskernes fællesskab, der opbyggede velfærden. Og det var solidariteten, der sad ved rotpinden, da den danske velfærdsmodel blev udformet.

Og det var fællesskab og solidaritet, der skabte velfærdens grundprincipper.

Nemlig, **at** vi giver **lige adgang** for alle – eksempelvis til uddannelse og sundhed.

At vi sikrer **lige muligheder** for alle – eksempelvis til at forsørge sig selv.

Og **at** vi spænder **et fælles sikkerhedsnet** ud under dem, der får brug for en hjælpende hånd.

Men i disse år kommer fællesskabet og solidariteten under **krydsild**.

En krydsild, hvor **krisen** på den ene side presser velfærdsydelserne. Og hvor et **holdningsskift** – i det mindste på Christiansborg og i kommuner og regioner – presser solidariteten.

Det seneste årtis **skattelettelser** og **velfærdsreformer** har bidraget til øget ulighed.

I nullerne – Grådighedens Årti – var Stein Bagger symbolet på, at danskerne skulle lære at **rage mest muligt** til sig selv.

Men det blev de bedst stillede, der kom ud af det årti som sejrherre. Taberne blev dem, der ikke var inviteret med til festen – de lavtlønnede og de, der blev skubbet ud af arbejdsmarkedet eller aldrig havde fået chancen for at komme ind.

I dag er det velfærdsreformer, som skaber **nye tabere** i kampen om ligheden. Og som sætter et nyt skel mellem de, der i dag er i arbejde, og de, der ikke er.

Det er den **arbejdsløse** social- og sundhedshjælper, som nu mister sin dagpengeret som følge af den tidligere regerings dagpengereform.

Det er den **invaliderede** pædagogmedhjælper, der nu får forringet sit økonomiske grundlag som følge af fleksjobreformen.

Det er den **sygemeldte** dagplejer, der nu får forkortet sin ret til sygedagpenge.

Og det er den **nedslidte** rengøringsassistent, som nu får en meget længere vej til førtidspensionen, når hun nu - som de alt for mange andre af FOAs medlemmer - må forlade arbejdsmarkedet i utide.

Ulighed handler ikke kun om økonomi.

Det handler også om helbred.

Når den **rigeste fjerdedel** af danske mænd har udsigt til 10 leveår mere end den **fattigste fjerdedel**, så er der tale om den mest fundamentale ulighed. Og den ulighed er blevet fordoblet over de seneste 25 år.

Jeg er glad for, at regeringen nu sætter ord på denne helt afgørende forskel i danskernes livsbetingelser.

Til gengæld er jeg rigtig ked af, at regeringen endnu ikke har lyttet til fagbevægelsens protester mod den **halverede dagpengeperiode**.

Det var et tudetosset tidspunkt, den tidligere regering valgte at forkorte dagpengeperioden på. Netop som ledigheden steg, og **langtidsledigheden** igen dukkede op i horisonten.

AKUT-indsats og AKUT-job har ikke kunnet afværge, at tusinder af ledige, der uforskyldt har mistet jobbet som følge af krisen, i disse måneder smides ud af dagpengesystemet.

Det er ikke alene tudetosset. Det er dybt uretfærdigt.

Lønmodtagerne har jo i forvejen taget ansvar med meget magre overenskomstforlig. Det er helt urimeligt, at de lønmodtagere, som får en fyreseddel under krisen, skal betale endnu en gang.

Velfærd opstår i **mødet** mellem en borger med et behov og en professionel med viden, erfaring og faglighed i rygsækken. Det er dét møde, vi skal værne om.

Og netop dét møde skal ikke sovses ind i unødige **registrering, kontrol** og mistillid.

Jeg blev glad, da regeringen annoncerede en **tillidsreform** i den offentlige sektor.

Det er der i høj grad brug for.

MetroXpress skriver i dag, at 63 % af FOAs medlemmer nu bruger mere tid på at registrere og dokumentere deres arbejde, end de gjorde for 2 år siden.

Og de bruger tiden på områder, som hverken giver mening for **borgerne** eller de **ansatte**. Registrering af dét, der allerede er en del af borgerens visiterede ydelse Registrering af, hvor de selv er hvornår. Og registrering af det samme i flere forskellige systemer og arkiver.

Men regeringens ambitionsniveau er sænket til en mangeårig **kulturforandringsproces** i Margrethe Vestagers regi.

Det er ikke små forandringer, vi har brug for, hvis danskerne skal have mest mulig velfærd for pengene. Og hvis de ansatte skal kunne bruge deres faglighed.

Det er **handling her og nu**, der skal til.

Københavns kommune har vist en anden vej, hvor kommunalpolitikere tager ansvar for at genskabe tilliden til de offentligt ansatte. Og ikke blot overlader den daglige drift til forvaltningerne i blind tillid til den voksende skare af DJØF'ere.

Og vi ville komme endnu længere, hvis de offentlige ansatte fik ret til at udfordre bureaukratiet efter devisen "**forsvar eller fjern**".

Det er godt, at regeringen har sat **nye jobs** på dagsordenen.

Og det er godt, at der er fokus på at skabe jobs i den private sektor. Finansieringen af fremtidens velfærd afhænger også af de skatteindtægter, som nye jobs vil give.

Antallet af nye jobs, som vækstplanen vil skabe, ser ud til at være begrænset. Endog meget begrænset. Økonomernes bud svinger omkring **10.000 jobs** over de næste tre år. Og ingen økonomer har endnu uden brug af lup eller mikroskop kunnet få øje på jobskabelse som følge af den lavere selskabsskat.

Til sammenligning betød regeringens udspil til vækstplan, at der i stedet for at blive oprettet 20.000 offentlige jobs frem til 2020, kun skulle oprettes det halve.

Hvis opsvinget ikke slår igennem inden 2020, så ligner det måske 10.000 flere jobs i den private sektor og 10.000 færre end planlagt i den offentlige sektor.

Og oven i dét bruger kommunerne **ikke de penge, de må**. Alene i 2011 og 2012 kunne der have været 17.000 offentligt ansatte mere. Og samtidig bugner kommunernes kasser af penge.

Vi skal værne om den danske velfærdsmodel. Og vi skal værne om **den danske arbejdsmarkedsmodel**.

Men også her er der tale om en afgørende holdningsændring på Christiansborg og i kommuner og regioner.

Overenskomstfornyelsen i 2013 vil skrive sig ind i **arbejdsmarkedets historie**, som den forhandling, hvor regeringen og de offentlige arbejdsgivere introducerede en helt ny version af Den danske Model i den offentlige sektor.

En version, hvor frie forhandlinger mellem parterne underlægges **politiske indblanding**.

Lærernes og undervisernes overenskomster finansierer reformen af folkeskolen. En finansiering, som regeringen spillede ud med allerede inden, overenskomstforhandlingerne gik i gang.

Og de øvrige offentligt ansatte er stillet samme oplevelse i udsigt. Milliard-besparelser på **arbejdstidsregler og arbejdsforhold** skal finansiere regeringens ambitioner om omprioriteringer i den offentlige velfærd og service.

Det bliver dem, der **holder velfærdssamfundet i gang**, når vi andre sover, holder weekend eller tager på helligdagsferie, som skal levere besparelserne – social- og sundhedshjælpere og -assistenter, brandfolk, politibetjente, portører, sygeplejersker, serviceassistenter, de ansatte i den kollektive trafik osv.

Det er utænkeligt, at en regering kunne spille ud på samme måde over for det private arbejdsmarked.

Tilsvarende viste de offentlige arbejdsgiveres stor-lockout, at de vil bruge deres **overmagt**, hvor de sparer penge, for hver dag en konflikt løber, mens de ansatte tømmer strejkekassen dag for dag.

Vi varsler begrænsede konflikter på typisk omkring 10 % af de ansatte. Nu har de offentlige arbejdsgivere så demonstreret, at de ikke er i stand til at udøve samme form for **selvbeherskelse**.

Det ville have klædt regeringen, hvis den, da den bragte lockouten til ophør, havde annonceret en **begrænsning** i de offentlige arbejdsgiveres brug af lockout-våbenet.

Begge parter skal naturligvis kunne varsle konflikt, men skal Den danske Model også gælde i den offentlige sektor, så skal de offentlige arbejdsgiveres **overmagt stækkes**.

Så skal lockoutet-våbenet begrænses.

Det er tid til, at Christianborg genskaber en mere afbalanceret dansk model på det offentlige arbejdsmarked med **fair og frie forhandlinger**.

Der er grunde nok til igen at rette fokus på fællesskab og solidaritet. Det er tid at redde fællesskabet og solidariteten ud af krydsilden.

Krisen kalder på **anstændighed, retfærdighed** og fælles **ansvarlighed**.

*Det **er** tid til fællesskab og solidaritet.*

Tak for jeres opmærksomhed.